

Eureka

Direcció: Lisandro Alonso **Guió:** Lisandro Alonso, Fabián Casas, Martín Camano **País:** Argentina **Durada:** 147 min **Any:** 2023 **Gènere:** Drama, *western* **Interpretació:** Viggo Mortensen, Chiara Mastroianni, Alaina Clifford... **Música:** Domingo Cura **Fotografia:** Timo Salminen, Mauro Herce **Distribuïdora:** L'Atalante Cinema **Estrena a Espanya:** 14/06/2024
No recomanada per a menors de 16 anys
Versió original en anglès i portuguès, amb subtítols en català

SINOPSI

Un cowboy solitari amb set de venjança s'endinsa en un poble sense llei. Paral·lelament, a la reserva de Pine Ridge (Dakota del Sud) una dona que s'ha cansat de fer de policia deixa de respondre les alertes de ràdio. (gencat.cat)

CRÍTICA

23/05/2023 - CANES 2023: Les metamorfosis, el fang i la bogeria donen forma a l'últim de Lisandro Alonso, una exploració dels enllaços entre els grups indígenes de tot el món

Consciència global, misticisme, metafísica, la terra i el territori. Aquest és el terreny que travessa **Lisandro Alonso** en la seva esperada **Eureka**, el segon llargmetratge del cineasta argentí en dues dècades, des de *Jauja* (2014). Demostrant un esperit experimental (especialment en la seva determinació a l'hora de provar coses noves, sense por que no acabin de funcionar), **Eureka** és una experiència embriagadora, suggeridora i sovint bella, minimalisme artístic en la màxima elasticitat i textura. Presentada a la secció Cannes Première del **Festival de Canes**, molts esperaven que aquest fos el debut d'Alonso a la competició, però una estrena amb menys pressió resulta més adequada per a la seva aura tranquil·la, reflexiva i pertorbadora.

Com a simple descripció, més que com a crítica, **Eureka** és probablement una pel·lícula de superfícies, més que no pas d'exposició profunda o claredat sobre un tema. A banda d'un breu pròleg, un pastitx de *western*, el seu objectiu principal és contrastar i invocar la vida indígena als Estats Units i al Brasil, i com cada territori ha forçat un rebuig o un intent d'abraçar la modernitat. Amb tot, la veritat és que no acabem la pel·lícula, escrita per Alonso juntament amb **Martín Caamaño** i **Fabian Casas**, tan informats com ens agradaria sobre els costums, causes i efectes. En realitat, i probablement de manera intencionada, es manté una sensació de misteri. L'espectador no nadiu té l'oportunitat de sentir-se perplex i aliè per una vegada.

Murphy, el venjador interpretat per **Viggo Mortensen** al pròleg, que entra a cavall a un poble miner anònim i atrotinat del segle XIX, sembla assumir enganyosament el paper protagonista, però aviat cedeix el primer pla als personatges nadius. El d'Alonso és un cinema de moviment i de terreny transitori, i malgrat la seva profunda connexió amb la terra, els indígenes estan sempre en moviment, transcendint els límits del seu estat físic, però sense arribar a veure's desplaçats o expulsats de casa seva. El segon capítol encarna això de manera fascinant en la figura de l'Alaina (**Alaina Clifford**), una policia encarregada de patrullar una reserva a Dakota del Nord, a qui acompanyem en les seves funcions amb un nivell de detall pacientment realista. El desordre social dels nadius americans moderns s'evoca amb certa tristesa (l'alcoholisme, la pobresa i els intents de suïcidi) i Alonso ens permet avaluar com l'Alaina pot tenir una vida de classe mitjana i un salari estable, treballant com el braç dur de les forces de l'ordre contra la seva pròpia comunitat.

No obstant això, hi ha esperança en la seva filla Sadie (**Sadie Lapointe**), entrenadora de bàsquet en un institut local, que recorre al seu avi (el seu breu paper al pròleg és només un indicatiu del desfasament temporal i la lògica onírica que empra Alonso) per enriquir el seu sentit de l'herència. A continuació, assistim a un brillant cop d'efecte cinematogràfic, que construeix un pont inesperat cap al fil narratiu ambientat a l'Amazònia, on les sessions de teràpia grupal en què participen els personatges indígenes brasilers els permeten relatar els seus somnis recents, indicant que el que estem veient podria ser això. Aquesta comunitat no ha patit el mateix desplaçament que altres "nacions originàries", però les oportunitats d'extreure or sembren la discòrdia, l'explotació i una espècie de maledicció existencial per a aquells que es vegin temptats a abandonar els assentaments tradicionals. També es genera un eco a partir dels successos ocorreguts al principi, ja que aquest escenari es tanca amb la resolució d'una venjança catàrtica.

David Lynch sembla servir com una felicitat inspiració per al panorama de la vida nativa d'Alonso, on **Eureka** pot ser vista com una banda de Möbius narrativa, on les creences ancestrals i el misticisme assenyalen la manera com els colons europeus van destrossar l'equilibri dels pobles indígenes amb el món. I el director sap que no pot estar al corrent de tots els seus secrets enterrats.

David Katz – cineuropa.org